

Мирољуб Јоковић

..... Ово је невиђено али знамо већ да Зора има одличну рецепцију. Кад одем код овог доктора горе, он нама намешта коске, руке кад положимо на фудбалу и тако даље. Његово прво питање кад ће Зора? Ја му кажем не уређујем ја Зору него Братић. Кад одем код Раше, иначе Боро Раша је осмислио графичко решење за Зору, он одмах пита како је Братић и кад ће Зора? Ја и Раши не могу да докажем да Зора излази 4 пута годишње, разумјете да не именујем годишња доба али мени то нешто говори. Одем у Америку, тамо да обиђем неке своје пријатеље, онда видим они из оног Американског Србобрана узимају текстове Зорана Радосављевића и преводе на енглески језик и разумјете и у Америци. Ја окренем телефон и питам га је ли ти млатиш паре овде у Америци, каже ја појма немам да ми је текст тамо објављен. Е значи ове три приче које сам вам заиста испричао онако без шале, заиста су истините. Оне нам говоре о одличној рецепцији часописа Зоре. Часопис Зора јесте данас, бар за нас који смо кад је реч о вредностима нећу рећи традиционалностима али смо навикли на један систем вредности, он јесте убедљиво најбољи часопис који данас излази и он излази само захваљујући Херцеговцима, да не буде дилеме и захваљујући сарадницима, овако који бесплатно је ли текстове, због Братића, **Асановића**, Ковачевића и осталих људи. Часопис Зора није можда неко мерило право какав је наш однос према култури. Кад бисте погледали како читаве генерације ових људи, ових нових писаца живе, они просто више не објављују овакве часописе, ми смо можда са оваквим часописом мало застарели, то су све нека интернет издања и тако даље. И то је питање колко ће трајати али гледано онако просто статистички, видите да велики број људи живе на интернету, а ми на интернету не живимо и све је срећа што не живимо на интернету, остављамо иза нас неке трагове. Али Братић има чиме да се подичи и сви који уређују овај часопис има чиме да се подиче. Часопис Зора важи за часопис који је традиционалног смера и не бих понављао што је већ Ковачевић увелико рекао али часопис Зора је испунио неке дивне књижевне мисли, наиме ако сте објективни, ако сте поштени, ако не желите више да претерујете и тако даље. Ви знате да у Србији овде има много ових који су неки свој књижевни брод везали за тамо неке разне Јанковиће, разне корене и тако даље, па су превесали у како каже просто Ковачевић у гусаре, разумете у лингвистици, па су превесали овако у овај нећу рећи табор ал у ове људе, који се ослањају на књижевне вредности. Међутим неки подухвати које је Братић превасходно као уредник и уредништво које су направили, вредни су дивљења. Наиме центар Српства више није у Србији да се разумемо, центар Српства је изван Србије и то је добро. То је једна ствар, и друга ствар, Братић је овим часописом успео да однегује низ научника који ће доћи после Ковачевића, који ће доћи после неког Јоковића и тако даље. Ковачевић и Јоковић су иначе неки професори који важе као националисти, као Милошевици, као Шешелјивци, као Десничари, као ово као оно и тако даље. Па кад узмете овај часописе овде и кад се сетите неких младих имена која су стасала и ушла увелико на књижевну сцену и на научну сцену, онда просто видите да је часопис Зора одиграо једну дивну улогу, оформио је нову младу генерацију људи који заисте мисле без предрасуда. Ја не знам да ли вама рецимо нешто говори име Биљана Самарадзић, вероватно вам ништа не говори. Професор Ковачевић и ја знамо ко је Биљана Самарадзић. Да ли вам нешто говори име Мирјана Лукић? Ништа вам не говори. Да ли вам нешто говори нека Радица **Судалушић**, није ни битно али све су то име која сарађују са часописом или Славица Бјелајац, **студенткиња** наша и тако даље. Све су то имена на која се заиста овај часопис у некој будућности може

ослонити. Милош Ковачевић је сјајно скицирао ову уређивачку концепцију часописа Зоре. Ви вероватно пратите књижевност већ дуги низ година и тако даље. Ја стварно могу да вам кажем да је последњи велики уредник једног часописа овде, неких часописа на просторима где ми живимо заиста био Милислав Савић. Ко год је пратио књижевну веће и ко год је пратио књижевне новине, могао је да види да је Милислав Савић својевремено био институција и остао је као писац је ли институција. Али часописе које је он уређивао са људима међу којима је и Братић био, то су часописи који су у овој култури одиграли разне превратничке улоге. Е сад наравно илузовно је очекивати од Братића да следи ту концепцију, просто часопис излази четири пута годишње, он не може бити тако флексибилан, тешко може да прати, разумете овегибања и збивања на књижевној сцени. Часопис који је излазио два пута месечно то је могао, он је могао да даје адекватне одговоре на изазове. Међутим Братић је, као што рече професор Ковачевић направио у сваком случају од оног првог до овог броја 39 подвик какав се у овој култури не памти. У овој земљи је све пропало, ми можемо да се лажемо и да тврдимо да није пропало и тако даље али ја имам 59 година, ја нисам срео министре који тако здушно раде против ове културе, као што имамо рецимо актуелног министра културе и ако знате шта се недавно, пре два, три дана десило онда су вам такви потези сасвим нормални. Гојко Тешић, Симо Поткоњак, Миладин Шеровић и тако даље, дали су оставку на управи одбора народне библиотеке и тако даље, а то вам говори у каквој само култури живимо. Овај часопис опстојава захваљујући вама Херцеговцима, људима, кажем Херцеговцима да их сад овде не именујем по броју и тако даље али колко ја знам овај часопис нема никакву, ама баш никакву ротацију ни са ове стране Дрине ни са оне стране Дрине. Тако да је Братић човек који заиста баш што се тиче финансија и тако даље пева о пустињи али што се тиче сарадника не пева о пустињи и то му служи на част. О часопису Зори могао бих да говорим још много из различитих аспеката али просто да вам само скренем пажњу на неке текстове у овом броју 39. Осим оног блока текстова о Његошу, оног блока текстова о Црњанском и тако даље, споменуо бих неке друге текстове који су феноменални. Интервју са историчарем Савом Скоком то мора свако ко је мора прочитати. Из дела најбољих историчара, ви знате да је недавно умро и тако даље, али тај интервју који је направила Радмила Поп с њим је **антологиск**. Ја одавно добар интервју нисам читао као што је рецимо то текст Зорана Радосављевића са Ристом Тубићем. То је **профески** текст, онај текст, неко је правио интервју, мислим да је Зоки Радосављевић са Мирком Зурацем, то је мени се бар чинило у једном тренутку врх врхова што се тиче интервјуа, међутим видим да су изненађења могућа. Међу нама се налази и професор Ковачевић, не знам да ли знате професор Ковачевич је изданак чувене Сарајевске школе и овде су га у Србији дочекивали на нож и на филолошком факултету, и у Крагујевцу и у Нишу тако даље. А професор Ковачевић је једна институција, његов текст оовде, то треба да прочитате, просто да се запрепастите и да се питате да ли је могуће да од свих српских лингвиста овај човек једини реагује на схватање српске **цивилице** о страни Хрвата. Мислим просто да се прекрстите и не треба да се чудите што више најбољи универзитет није у Београду, боље се много усредсредите на овај. Честити научници раде у унутрашњости, ниси корумпирани, не гусаре, не превеславају у другу ствар. Братић је са својим сарадницима направио један часопис који истина гусари по времену прошлом, и то је добро. Кад кажем гусари, говорим у оном позитивном смислу или јел сте видели нове две песме, Дисову и Милана Ракића, Симонида, видели сте да просто више не можете више да постојите у времену садашњем и да размишљате о времену будућем ако се не будете ослонили на

време прошло. Наравно то су оне да о томе не причам. Једино ми је остало да вам се захвалим и да вам кажем да на многаја лjeta имамо овакав часопис.